

Ej, mi a kő...

Szerszámkövek nevezéktana

Archeometriai vitaülés – gondolatébresztő

2024. május 13. 13:00 órától

tervezett helyszín: MNM Lapidárium

A régészeti korú kőeszközök, a pattintott, csiszolt és szerszámkövek hármasából az utóbbi kap a legkevesebb figyelmet a hazai régészeti kutatásban. A konferenciákon tartott előadások során számtalanszor megfigyelhető, hogy sok régésznek a mai napig nem magától értetődő a szerszámkő (makrolit) leletanyag terepen történő megfigyelése, begyűjtése és esetlegesen azok további értelmezése. Pedig ez olyan mennyiségű információvesztést jelent - egy durva hasonlattal élve - mintha egy ásatáson csak a kiskérődzők csontjait gyűjtenénk be, a nagykerődzőket meg ott hagynánk a felszínen. Míg a pattintott kőeszközök feldolgozásához elérhető egy jól kidolgozott magyar nyelvű nevezéktan, addig a szerszámkövek esetében a már jól bevált őrlőkő-fenőkő-csiszoló, stb. nevezéktan van használatban évtizedek óta. Az európai makrolit szakirodalmat áttekintve lenne hová fejlődünk. Főként úgy, hogy a tipológiai elnevezések létrehozását morfológiai, traszeológiai és funkcionális elemzéseknek kell(ene), hogy megelőzzék, így erre is figyelmet kell(ene) fordítanunk. A szerszámkövek esetében nehezítő tényező, hogy a forma és a funkció nem standardizált, azaz egy funkcióhoz köthető munkafelületet szinte bármilyen kődarabon létrehozhattak.

A vitaülésen célja a szerszámkövek magyar terminológiai szakkifejezéseinek megalkotása, vagy legalább egy alapozó vita erről. De emellett fontos lenne az esetleges helyi (kárpát-medencei) eszközspecifikumok összegyűjtése (ha van ilyen). A nevezéktan kialakításához szorososan kapcsolódik az egyes funkciócsoportok felállítása, amely szintén mutathat regionális eltéréseket a nyugat-európai vagy közel-keleti anyagokhoz képest.

Számítunk a tapasztalataitokra, megfigyeléseitekre, gondolataitokra, mert több évtizedes elmaradást, adósságot kellene rendezzünk a hazai kőeszköz-kutatásban azzal, hogy egy egységes és használható nevezéktant hozzunk létre.

A vitaülésre várunk mindenkit, aki szerszámkövekkel (is) foglalkozik, ezek kutatását fontosnak tartja és erről érdemi mondanivalója, vagy legalább kérdései és gondolatai vannak.

Ha a tárgykörben készült szakcikk, poszter, vitaanyag van kéznél, kérjük, jelezzétek, hogy ezeket megfelelően be tudjuk mutatni (projektor, poszterállvány), de ha csak beszélgetünk a dologról, az is hasznos.

Mindenkit szeretettel látunk

a vitaülés szervezői, Priskin Anna és T. Biró Katalin